

og som var blevet Resultatet af det 400-aarige Samvær. Det er altsaa fuldstændig praktisk rigtigt og vil tilfredsstille alle, at der ogsaa paa denne Maade har kunnet tages Hensyn til de væsentlige Bidrag til Opgavens Løsning, som er givne af det praktiske Livs Mænd. Det er jo i særlig Grad en Handelslovgivning, der er Tale om ved dette Lovforslag, og for en stor Dels Vedkommende er det jo i højeste Grad det praktiske Livs Krav, som man her har taget Hensyn til; og man har jo fra disse Sider og fra dansk Side — jeg skal nævne Grosserer-Societetets Komité og Industriraadet — haft en meget væsentlig Indflydelse paa Affattelsen af disse Lovbestemmelser. Det har man kunnet bygge paa, fordi man her har praktiske Hensyn for Øje; og hvor man ikke har kunnet enes paa dette Grundlag, har man saa i Regelen ladet Spørgsmaalet ligge, bortset fra, at der er andre Ting, som man har maattet forbigaa, fordi det hang sammen med andre Lovgivningsomraader end dette, der indskrænker sig til det formueretlige Omraade. Det familieretlige spiller ogsaa en Rolle her med Hensyn til umyndiggjortes Forhold ved Aftaler eller Retshandeler, men det hører nærmest under Familieretten. Der er, som det vil være Dem alle bekendt, nordiske Kommissioner, som særlig har *det* til Opgave. Konkursloven er et andet Emne; den hører, som det allerede er fremhævet i Bemærkningerne til Regeringslovsforslaget, ogsaa til de Emner, man helt lader ligge her, fordi de Afvigelser, der finder Sted, i alt Fald maa afbødes ved en Revision af Konkurslovgivningen i det hele og ikke stykkevis paa et enkelt Punkt.

Det er disse almindelige Betragtninger og Rettesnøre, som jeg og Udvalget billiger, at de nordiske Kommissioner har fulgt, og som har bidraget saa væsentligt til, at vi i Kommissionen enstemmigt har kunnet tiltræde Lovforslaget i dets Helhed og fremfor alt i de Hoveddele, som er det gamle, nu kodificerede, uddybede og befæstede. At gennemgaa i det enkelte de uendelig mange Spørgsmaal, som knytter sig dertil, og som har været Genstand for Teoriens Drøftelser og Praksis' Afgørelse i Livet gennem de mange Aar, forbyder Sagens Natur, det kan der ikke være Tale om. Det, som jeg mener maa være Hovedsagen overfor en Lovgivning som denne og, som jeg ogsaa har fremhævet, en Lovgivning af nordisk Karakter, er dette, at man ikke uden væsentlige, afgørende Grunde afviger fra

det, som Kommissionerne har opstillet og efter Prøvelse til alle Sider, efter Raadspørgen i alle Retninger, har fundet den rigtige Løsning af. Jeg mener ikke, at det vil være rimeligt at fordybe sig deri, men man bør slaa sig til Ro med, at ikke blot den danske Kommission, men ogsaa de nordiske Kommissioner i det hele har sluttet sig til Lovforslaget, som det foreligger.

Jeg har hidtil nærmest talt om de Emner, som Lovforslaget indeholder, der skyldes den ældre Ret, men det samme gælder i Virkeligheden om de enkelte Hovedpunkter, som er nye i vor Ret. Det er det, jeg kortelig kalder Aagerbestemmelsen, det er Bestemmelsen om mulig Nedsættelse af Konventionalbøder og endelig Bestemmelsen om en Begrænsning i Aftaler angaaende Konkurrenceforbud. Der træffer vi i tredje Afdeling af Lovforslaget paa Punkter, som er nye i vor Ret, og som der altsaa er Anledning til at pege paa. Anledningen til disse Afvigelser er imidlertid en international, kan man sige, det er den hele Udvikling, som jeg ikke skal komme ind paa, af Aagerbegrebet i moderne Forstand i Modsætning til ældre Tidens Opfattelse, og som har sat sit Præg i Lovgivninger, som findes andetsteds, og som alle peger i den Retning, som her er foreslaaet. Det samme gælder i Virkeligheden om de to andre Emner, som jeg har nævnt. Og hvad særlig angaar Indskrænkningen i Friheden til at binde ved Konkurrenceforbud, saa er det jo ogsaa i Overensstemmelse med, hvad Lovgivningen andetsteds peger paa. Men den danske og den svenske Kommission har her indskrænket Omraadet til det, som er det praktiske, nemlig de egentlige Konkurrenceforbud, for ikke at gribe ind i andre Emner, som peger andetsteds hen, og som muligvis kan have Plads i en almindelig borgerlig Lov, men som ikke vil have deres naturlige Plads her. Konkurrenceforbud er et af de Punkter, paa hvilke der er Uoverensstemmelse mellem den danske og den svenske Kommissions og den norske Kommissions Udkast. Med Hensyn til særlige Konkurrenceforbud, ikke for dem, der driver selvstændig Næring, men for dem, som er ansatte i selvstændige Forretninger, hvem det nu forbydes at tage Plads i andre ligeartede Forretninger, har det haft en væsentlig Indflydelse, at Grosserer-Societetet og Industriraadet i Danmark — og det gælder ogsaa for Sveriges Vedkommende — har erkendt, at Aftaler af en saadan